

N:o 55.

Ank. till Riksd. kansli den 7 maj 1889, kl. 5 e. m.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion angående ändrad lagstiftning rörande byggande och underhåll af utfarts- och byvägar.

Från Andra Kammaren har lagutskottet fått emottaga en inom nämnda kammare af herr *O. Andersson* i Hasselbol afgifven motion, n:o 35, angående ändrad lagstiftning rörande byggande och underhåll af utfarts- och byvägar, i hvilken motion herr *Olof Olsson* förklarar sig instämma.

Motionären anmärker till en början, att utfarts- och byvägar i allmänhet befinna sig i ett otidsenligt skick och att detta merendels beror på den ofullständiga lagstiftningen härom. Efter att hafva om-talat åtskilliga i ämnet meddelade bestämmelser, erinrar motionären vidare, att i afseende å dylika vägars delning och underhållets fullgörande icke finnas några allmänna föreskrifter. Sådana vore dock, enligt motionärens tanke, af nöden. Det kunde visserligen blifva svårt att uppställa allmängiltiga, bestämda grunder i fråga om underhåll af byvägar, men åtskilligt borde dock kunna bestämmas såsom gällande för alla, såsom att taxeringsvärdena skulle hafva inflytande på underhållsskyldighetens fördelning; att aman med fastighet förenad industri-rörelse skulle deltaga i underhållet; att vägarne skulle till sina särskilda delars olika besvärlighet för underhållet graderas o. s. v.

På grund af det anförda föreslår motionären, att Riksdagen ville besluta:

»1) Att, såsom hittills, underhållet åligger dem, som sig af vägarne betjena.

2) Att till underhållsskyldige äfven räknas innehafvare af så kallad

annan fastighet och med fastighet förenad industriell rörelse, då egaren eller innehafvaren, vid tiden för underhållsskyldighetens fördelning, sig af vägen begagnar.

3) Att vägunderhållsskyldigheten beräknas och fullgöres efter gällande taxeringsvärde det år vägdelning förrättas.

4) Att väghållningsskyldige, då de alla äro ense, ega att i vissa delar eller om allt som rör vägföran, så väl sommar- som vinterväg, ingå förenings, hvilken har lagligen förbindande kraft under 20 år, räknade från vägdelningsförrättningens avslutande. Hvaremot, då förenings ej kan komma till stånd, lagens särskilda bestämmelser skola tillämpas och likaledes för enahanda tid gälla, hvilken tid, då delningsförrättning klandras, beräknas från den dag samma förrättning vunnit laga kraft.

5) Att förenings må kunna förnyas med eller utan förändring, att för hvarje gång gälla minst 10 och högst 20 år; och att, då ny förenings icke kan komma till stånd, underhållsskyldigheten må å nyo fördelas med iakttagande af de förändringar, som under tiden timat.

6) Kan icke, på sätt är nämndt, förenings komma till stånd, har en eller flera byamän rätt att genom Konungens befallningshafvande kalla landtmätare att vägen fördela, på sätt om allmänna vägars delning i lag föreskrifvet är; dock att taxeringsvärdet lägges till grund för delningen.

7) För tillsyn af vägars hållande i vederbörligt skick väljer bylaget på utlyst sammanträde en förtroendeman till vägfogde för minst fem år, hvilket val genom protokollsutdrag aflemnas till Konungens befallningshafvande för stadfästade af valet.

8) Vägfogden har att tillse, det väghållningsskyldige fullgöra sin underhållsskyldighet och en gång årligen, efter skedd pålysning, hålla vägsyn; och har vägfogden åliggande att muntligen eller skriftligen tillsäga den försumlige att inom viss dag hafva fullgjort sin skyldighet och derefter verkställa lega för den tredskande, hvarefter han har att omedelbart hos länsmanen påkalla handräkning att af vederbörande utbekomma verkställd lega.»

Det kan visserligen icke förnekas, att, såsom motionären framhållit, de allmänna bestämmelser, som finnas meddelade i nu ifrågasvarande ämne, äro temligen ofullständiga och derigenom kunna gifva anledning till tvister. En utförligare lagstiftning i ämnet synes därför önskvärd, och lagutskottet har äfven vid flere föregående tillfällen, i

anledning af väckta motioner, tillstyrkt aflåtande af skrifvelse till Konungen med begäran om framläggande af förslag till sådan lagstiftning, ehuru frågan vid dessa tillfällen genom kamrarnes olika beslut förfallit. Emellertid vill det synas utskottet, som vore nu icke rätta tidpunkten för aflåtande af en dylik skrifvelse.

Frågan om ordnande af den allmänna väghållningen å landet har vid innevarande riksdag, i anledning af en kongl. proposition i ämnet, varit föremål för en omsorgsfull utredning och pröfning; och ehuru den för denna gång förfallit, lär man kunna antaga, att denna frågas slutliga lösning får motses inom en icke aflägsen framtid. Med denna fråga sammanhänger utan tvifvel den nu föreliggande. Den gör det visserligen icke på det sätt, att man kan antaga, att samma grunder böra bestämmas för de ifrågavarande olika slagen af vägar. Men vid utarbetande af ett lagförslag angående utfarts- och byvägar lär man ej kunna undgå att i många delar taga hänsyn till de bestämmelser, som gälla för de allmänna vägarne. Det torde äfven komma att inträffa, att åtskilliga vägar, hvilka nu betraktas såsom enskilda, på grund af den nya lagstiftningen komma att anses såsom allmänna vägar.

Då nu, på sätt utskottet redan anfört, en ändrad lagstiftning angående de sistnämnda snart torde kunna förväntas, har utskottet ansett frågan om ny lagstiftning rörande utfarts- och byvägar kunna ännu någon tid anstå; hvarför utskottet hemställer,

att förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 7 maj 1889.

På lagutskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.

Reservationer:

af herr *Bergström* mot den af utskottet använda motivering; samt af herr *Lilienberg*.